

Statenfractie Partij van de Arbeid
De heer S.J.A.H. Smeulders
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Beantwoording vragen over vervuiling van de rivier de Aa en crashen van de waterzuivering door illegale lozing van afvalwater door mestverwerker Den Ouden.

Geachte heer Smeulders,

Bij brief van 19 augustus 2017, ingekomen op 21 augustus 2017, heeft u namens de PvdA fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Heeft u inmiddels inzicht in hoe het verhoogde gehalte ammonium wat is geloosd door mestverwerker Den Ouden in Helmond in de rivier de Aa terecht kon komen?

Antwoord: Vanwege een ongewoon voorval is een vloeibare meststof vanuit een opslagsilo in de bedrijfsriolering terecht gekomen. Via de bedrijfsriolering is de lozing in de riolering van industrieterrein BZOB terecht gekomen. De riolering van BZOB is aangesloten op de RWZI Aarle-Rixtel. De lozing is door de zuivering heen gegaan en vervolgens middels het effluent van de RWZI op de Aa terecht gekomen.

2. In hoeverre zijn de grenswaarden voor ammonium of andere voor de volksgezondheid schadelijke stoffen overschreden en bij welke waarde is er een risico voor de volksgezondheid?

Antwoord: Deze vraag hebben wij voorgelegd aan de GGD. De GGD antwoordt als volgt: "Voor ammonium geldt geen gezondheidskunde grenswaarde voor recreatie in oppervlakte water. Het mestbestanddeel ammonium is een opgelost zout dat van nature in het water voorkomt. Het komt ook voor in het menselijk lichaam en wordt door mens en dier uitgescheiden. In hoge concentraties kan het schadelijke effecten hebben voor de mens, met name als het door inslikken wordt opgenomen.

Datum

12 september 2017

Ons kenmerk

C2213602/4244200

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

A.W. (Toon) van den Eng

Telefoon

(073) 681 28 41

Email

avdeng@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Het gezondheidsrisico van zwemmen in de Aa, ook met de aangetroffen concentraties van o.a. ammonium, is vergelijkbaar met het gezondheidsrisico van zwemmen in ander ongecontroleerd natuurwater: gezondheidseffecten als huid-, maag en darmklachten zijn niet uit te sluiten. De GGD verwacht geen extra risico door het verhoogde gehalte aan ammonium in het water. Om de risico's van zwemmen in natuurwater te minimaliseren is het algemene advies om enkel te zwemmen of te water te gaan in officiële gecontroleerde zwemlocaties."

Datum

12 september 2017

Ons kenmerk

C2213602/4244200

3. Heeft u inzicht in hoelang er vervuiling van de Aa is opgetreden voordat deze werd geconstateerd?

Antwoord: Deze vraag hebben wij voorgelegd aan Waterschap Aa en Maas. Het Waterschap antwoordt als volgt: "Vanaf het moment dat de lozing heeft plaatsgevonden heeft het enige tijd geduurd voordat deze aankomt bij de RWZI. Dit proces verloopt langzaam omdat ook ander afvalwater wordt aangevoerd en er sprake is van een menging van stromen. Vervolgens worden deze stromen opgenomen in het zuiveringsproces en na zuivering via effluent geloosd op de Aa. Daarmee is deze vraag niet eenduidig te beantwoorden."

4. Wat zijn de ecologische gevolgen voor de rivier Aa van de ammonium vervuiling?

Antwoord: Deze vraag hebben wij voorgelegd aan Waterschap Aa en Maas. Het Waterschap antwoordt als volgt: "Ammonium (NH₄) is schadelijk voor organismen bij een bepaalde concentratie, dit wordt de norm genoemd. De gehalten ammonium, nitriet en ammoniak zijn in oppervlaktewater gevonden boven de norm. Dan kunnen ecologische effecten worden verwacht. Effecten op grotere organismen (bijvoorbeeld vissen) zijn meestal direct zichtbaar, effecten op andere waterorganismen en het ecologisch evenwicht zijn pas later zichtbaar. In de loop van deze calamiteit zijn in het oppervlaktewater benedenstrooms van de zuivering minder dan 10 (vooral kleine) dode vissen aangetroffen. Voor het meten van het effect van deze lozing op de ecologie van de Aa wordt een monitoringsplan opgesteld."

5. Een ammoniaklek leidde vorig jaar nog tot enorme vissterfte in de Aa. De oorzaak lag toen bij mestverwerkingsbedrijf Eraspo. Bent u het met ons eens dat het onacceptabel is dat er voor de tweede keer in een jaar enorme vissterfte optreedt in de rivier de Aa vanwege lozing van afvalstoffen? Hoe gaat u voorkomen dat de Aa in de toekomst wederom wordt vervuild door de lozing van meststoffen?

Antwoord: Ja, overigens was de vissterfte in het laatste geval beperkt. (zie antwoord op vraag 4) Onze inspanningen zijn er op gericht lering te trekken uit dit voorval en daarmee verontreinigingen in de toekomst te voorkomen. Wij benadrukken dat het ondanks alle inspanningen nooit uitgesloten kan worden dat zich ongewone voorvallen of incidenten voordoen.

6. Hoe kan worden voorkomen dat er bij andere mestverwerkende installaties in Brabant ammonium wordt geloosd in dergelijke ontwrichtende hoeveelheden voor het oppervlaktewater, waterzuiveringsinstallaties en natuur?

Antwoord: Bij het indienen van een aanvraag om omgevingsvergunning behoort de aanvrager gegevens te verstrekken over ongewone voorvallen als bedoeld in artikel 17.1 van de Wet milieubeheer, die redelijkerwijs mogelijk zijn te achten, zoals de belasting van het milieu, die die voorvallen kunnen veroorzaken, de aard en de omvang van de bij die voorvallen te onderscheiden vormen van belasting van het milieu en de maatregelen die worden getroffen om de belasting van het milieu, die de inrichting ten gevolge van die voorvallen kan veroorzaken, te voorkomen of te beperken. Deze gegevens worden getoetst en bij de behandeling van de aanvraag en het nemen van het besluit betrokken. Daarnaast draagt ook goed toezicht en handhaving hieraan bij.

Datum

12 september 2017

Ons kenmerk

C2213602/4244200

7. Hoelang is de waterzuiveringsinstallatie in Aarle-Rixtel buiten bedrijf geweest vanwege deze vervuiling en wat waren de gevolgen en kosten van deze storing en het oplossen daarvan?

Worden deze kosten in rekening gebracht van de veroorzaker?

Antwoord: Deze vraag hebben wij voorgelegd aan Waterschap Aa en Maas. Het Waterschap antwoordt als volgt: "De RWZI is slechts voor een korte periode van enkele uren buiten bedrijf geweest. Inmiddels is de procesgang op de zuiveringsinstallatie weer hersteld. Uiteraard zal kostenverhaal op de veroorzaker worden ingezet."

8. Heeft u inmiddels inzicht in hoe het technisch mogelijk was dat mestverwerker Den Ouden in Helmond ammonium in dergelijke hoeveelheden loost via het afvalwater?

Antwoord: Er heeft een onverwachte lekkage plaatsgevonden vanuit een opslagsilo. Hierdoor is vloeibare meststof in de bedrijfsriolering geraakt en daarna in het gemeentelijk rioolstelsel terecht gekomen.

9. In welke mate heeft Den Ouden de vergunning voor het lozen van afvalwater overtreden?

Antwoord: Er is hier sprake van een ongewoon voorval en niet van een overtreding van vergunningvoorschriften. Als gevolg van dat ongewoon voorval is een vloeibare meststof vanuit een opslagsilo in de bedrijfsriolering terecht gekomen.

Verder bepalen voorschrift 1.6.1 van de omgevingsvergunning van 29 november 2007 en artikel 17.2 van de Wet milieubeheer, dat een ongewoon voorval zo spoedig mogelijk dient te worden gemeld. Omdat dit niet is gebeurd wordt hiertegen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk opgetreden.

10. Welke overheid (gemeente Helmond, waterschap of provincie) is verantwoordelijk voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving op de mestverwerker van Den Ouden in Helmond?

Antwoord: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant zijn bevoegd gezag voor de inrichting en daarmee de mestverwerkingsinstallatie van Den Ouden. De gemeente is eigenaar van het riool en daarmee bevoegd gezag als het gaat om lozingen op het riool. Het waterschap is bevoegd voor lozingen op het oppervlakte water en zij beheren de zuiveringsinstallaties (RWZI's).

Datum

12 september 2017

Ons kenmerk

C2213602/4244200

11. Den Ouden Groep is als het om het veroorzaken van milieuproblemen gaat (op meerdere locaties) zeker niet van onbesproken gedrag. Bent u bereid om bij de afhandeling van deze zaak ook de eerdere milieuproblemen (o.a. frequente geuroverlast) die Den Ouden in Helmond en andere gemeenten (bv. in Landerd) heeft veroorzaakt te betrekken?

Antwoord: Nee. De problemen aangaande geuroverlast zijn en blijven continu onder onze aandacht. Indien een overtreding wordt vastgesteld van een vergunningsvoorschrift wordt onmiddellijk zowel bestuurlijk als strafrechtelijk opgetreden. De geurproblematiek maakt geen onderdeel uit van het ongevoel voorval.

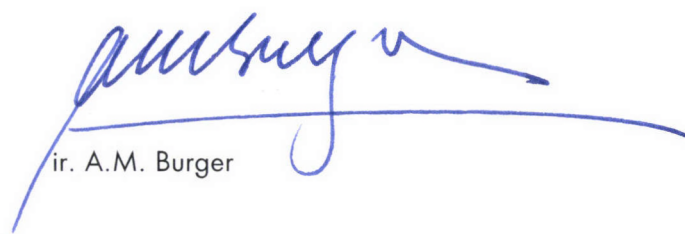
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

de secretaris,

ir. A.M. Burger